

Till
UtbildningsdepartementetDatum
2025-03-20Ert diarienummer
U2025/00202Diarienummer
KS-2025-00172**Yttrande över Utbildningsdepartementets remiss: Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8)****Sammanfattande inställning**

Kommunen anser att de förslag som utredningen lämnar i huvudsak är bra och kommer leda till en bättre trygghet och studiero i skolan. Kommunen instämmer därför i utredningens förslag, med några få undantag och betänkanden som belyses särskilt under rubriken Kommunens ställningstagande i detalj nedan.

Kommunens inställning i detalj**3.1 Säkerställa att rektorn arbetar aktivt och systematiskt med att upprätthålla trygghet och studiero**

Kommunen instämmer i förslaget och den motivering som lämnas i utredningen. För att rektor i praktiken ska få förutsättningar att kunna ta detta ansvar krävs att huvudmannen också tilldelar varje skolenhet tillräckligt med resurser och vid behov ser över de organisatoriska förutsättningarna. Detta skulle kunna ske genom att hänvisa till 2 kap. 8 och 8b §§ skollagen i den nya lydelsen i 5 kap. 3 § skollagen. Problematiken lyfts i utredningens konsekvensavsnitt 6.5.1.

3.3. Möjliggöra för lärare att hantera mindre men mer frekventa ordningsstörningar på ett mer effektivt sätt

Kommunen instämmer i förslaget att dokumentationskravet tas bort för kvarsittningar och utvisningar. Kommunen noterar dock att förslagets positiva effekter kan variera beroende på hur förslaget implementeras och den specifika skolans förutsättningar. Kommunen anser också att risker för negativa konsekvenser för elever som utredningen nämner i avsnitt 6.4.1 särskilt bör beaktas. Det bör också tydligt framgå att ansvaret att uppmärksamma och känna till elevers återkommande störningar kvarstår även om dokumentationsplikten avskaffas. I praktiken är det också möjligt att rektor fortsatt kommer önska dokumentation av lärare för att kunna visa vad skolan har gjort.

Kommunen instämmer i förslaget att rektor ska se till att det finns förutsättningar för skolans personal att vidta tillfälliga och omedelbara åtgärder. Dock bör det även i samband med detta förtydligade ansvar för rektor hänvisas till huvudmannens ansvar för resurstilldelning. För att rektor ska få förutsättningar att organisera sin verksamhet så att det finns avlastande funktioner och personal och att rektorn själv ska få förutsättningar att utöva ett undervisningsnära ledarskap, krävs att rektor får tillräckligt med resurser. Problematiken lyfts i utredningens konsekvensavsnitt 6.5.1.

3.5 Använda förväntansdokument som ett verktyg i arbetet med trygghet och studiero

Kommunen instämmer i möjligheten att använda förväntansdokument, men instämmer inte i förslaget att det ska vara tvingande för gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor att använda förväntansdokument vars innehåll styrs av lagstiftning. Elever i gymnasieskolan är i huvudsak mellan 16–19 år, vilket innebär att vårdnadshavares fostransansvar ser annorlunda ut jämfört med barn i mellanstadiet. Skolans behov av att tydliggöra förväntningar och ansvar handlar mer om att tydliggöra elevens ansvar för sin skolgång inom en frivillig skolform där närvaroplikt råder, men även vad anhöriga kan förvänta sig och kräva från skolan efter att eleven blivit myndig. Detta behov tydliggörs särskilt för myndiga elever inom anpassad gymnasieskola som kan behöva extra stöd i kontakten med skolan utan att vara i behov av god man eller förvaltare. Om förslaget genomförs är det av vikt att Skolverket tar fram fler mallar för förväntansdokument för de olika skolformerna.

4.1 Skapa bättre förutsättningar att vidta åtgärder när en elev allvarligt stör andra elevers trygghet och studiero

Kommunen instämmer i förslaget att elever tillfälligt ska kunna omplaceras under längre tidsperioder än idag. Kommunen förordar dock att tidsperioden för tillfällig omplacering utanför den egna skolenheten ändras till och med terminens slut. Detta är särskilt relevant för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan som ofta har begränsade praktiska möjligheter att omplacera en elev inom skolenheten. Många gymnasieprogram har endast en klass per skolenhet. Det är också vanligt att huvudmannen har organiserat skolan så att flera skolenheter ryms inom samma byggnad. Om rektor bedömer att en elev inte kan vara i skolbyggnaden med hänsyn till andra elevers trygghet och studiero under en längre period, blir det då aktuellt med en avstängning som är mer ingripande än en omplacering till annan lokal som huvudmannen förfogar över. I dag används tillfällig omplacering som disciplinär åtgärd, eftersom de korta tidsperioderna som elev får vara omplacerad ses som ett hinder.

Kommunen instämmer inte i förslaget om krav att skolenheten ska ta fram en plan för att stödja elevens återgång till ordinarie skolenhet efter en tillfällig omplacering, eftersom det saknas behov av regleringen. Det ligger i ärendets natur att det sker en planering för återgång, eftersom ett av syftena med en disciplinär åtgärd är att planera för en trygg återgång för samtliga elever och personal. Om det i skollagen ska ställas krav på plan för återgång, så bör det omfatta även avstängningar och den föreslagna åtgärden nekande av tillträde till skolenheten.

Kommunen instämmer i förslaget om att införa en ny disciplinär åtgärd i form av att neka tillträde till skolenhet. Förslaget är ett bra komplement till avstängning av elev i vissa fall och där den enskilde eleven ges möjlighet att fortsatt tillgodogöra sig utbildningen. Kommunen vill dock lyfta att det behövs förtydliganden kring vad som anses vara ”synnerliga skäl” samt vägledning kring vad regelbunden uppföljning och utvärdering innebär. Kommunen ser även att förtydliganden kring elevens rätt till utbildning i grundskolan ska tillgodoses i det fall eleven nekas tillträde till en skolenhet.

Kungsbacka kommun

Lisa Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Patrik Johansson
Kommunsekreterare